

Motion till riksdagen

1989/90:Ub40

av Lena Boström (s)

med anledning av prop. 1989/90:90 om forskning

I proposition 1989/90:90 om framtidens forskningspolitik saknas analys och förslag till kvinnoforskningens framtida resursbehov. Detta är en avgörande brist eftersom 90-talet mer än något annat decennium kommer att handla om hur samhället förmår ta till vara kvinnors erfarenheter. En förutseende forskningspolitik måste baseras på denna medvetenhet.

Följande förslag handlar om att i olika avseenden förbättra de praktiska och ekonomiska förutsättningarna för kvinnoforskningen i Sverige.

Kvinnoforskning är ett mångfasetterat forskningsfält, utgående från det kvinnliga (kønsteoretiska) perspektivet. Det belyser hur flickors förutsättningar skiljer sig från pojkar i den svenska grundskolan. Det visar hur ungdomars värderingar och könsidentitet starkt påverkas av mansvärldens synsätt. Det beskriver hur utbrett det (oftast fördolda) sexualiserade våldet är i vårt samhälle. Det tydliggör hur ett mansdominerat tänkande tvingar kvinnor till vardaglig och permanent underordning.

Kvinnoforskningens stora betydelse ligger i att den ger struktur och förståelse i fråga om förhållanden som berör Sveriges (och världens) kvinnor. Just tydliggörandet av detta mönster blir 90-talets huvuduppgift. Härmed banar kvinnoforskningen vägen för en ny medvetenhet i samhället, för nya värderingar och förhoppningsvis förverkligandet av reformer för jämställdhet mellan könen.

Kvinnoforskningen behöver en basorganisation för 90-talet. Medan 60 % av utexaminerade studenter är kvinnor, utgör kvinnorna bara 31 % av doktoranderna. Uttunningen av den kvinnliga andelen syns tydligast i könsfördelningen beträffande professorstjänsterna. Här utgörs den kvinnliga andelen bara av ett fåtal procent.

Om denna obalans ej hävs, kommer den nödvändiga kvinnoforskningen att allvarligt hämmas, till förfång för hela samhället.

Tre förslag för 90-talet

1. Vid samtliga universitet i Sverige, samt vid högskolorna i Örebro, Luleå och Gävle-Sandviken, har kvinnoforskare skapat gemensamma Kvinnovetenskapliga Forum. Dessa nio samarbetsgrupper utgör kärnan i det nätverk som i dag utgör kvinnoforskningens nödvändiga förutsättning. Under 90-talet bör vid samtliga dessa kvinnoforskningens basorganisationer tillföras forskningsresurser så att forskningsprojekt kan genomföras.

2. Våldet mot kvinnor är ett område där nya forskningsinsatser är särskilt angelägna. I dag har forskningsprojekt inom detta område påtagligt svårt att få stöd ur tillgängliga forskningsfonder. Det bedöms angeläget att ur olika källor tillskapa en särskild fond för forskning om kvinnovåldet och det generella och strukturella förtrycket mot kvinnor.

3. Det är angeläget, vilket också föreslås i forskningspropositionen, med ett ökat antal kvinnliga professorer vid landets universitet. En möjlighet som bör övervägas vid tjänstetillsättning är könskvotering, förutsatt att vetenskaplig kompetens bedöms likvärdig. Särskilda insatser bör göras för att intressera kvinnliga forskare från hela Norden att söka professorstjänster i Sverige.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om forskningsresurser till kvinnovetenskaplig forskning,

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättande av en fond för forskning om våld och förtryck mot kvinnor.¹]

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om könskvotering vid tillsättande av professorstjänster när likvärdig vetenskaplig kompetens föreligger.

Stockholm den 19 mars 1990

Lena Boström (s)

¹ 1989/90:Ju27